

МЕТОДИКА КОНСУЛЬТУВАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ З МОЛОДІЖНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА

Людмила Єршова,

доктор педагогічних наук, доцент,
заступник директора з науково-експериментальної роботи
Інституту професійної освіти НАПН України, м. Київ, Україна
<https://orcid.org/0000-0002-2346-5842>
e-mail: yershova67@ukr.net

Анотація. Обґрунтовано сутність методики консультування здобувачів професійної освіти до молодіжного підприємництва, визначено її цілі й завдання, обґрунтовано теоретичні, практичні й технологічні аспекти.

Ключові слова: професійна освіта, молодіжне підприємництво, підприємницька компетентність, методика консультування здобувачів професійної освіти з молодіжного підприємництва, кваліфіковані робітники.

METHODOLOGY OF CONSULTING ACQUISITIONERS OF PROFESSIONAL EDUCATION IN YOUTH ENTREPRENEURSHIP

Lyudmila Yershova,

Doctor of Pedagogical Sciences, Associate Professor,
Deputy Director of Institute of Vocational Education and Training of NAES of Ukraine,
Kyiv, Ukraine

Abstract. The essence of the methodology of counseling students of vocational education to youth entrepreneurship is substantiated, its goals and objectives are determined, theoretical, practical and technological aspects are substantiated.

Keywords: vocational education, youth entrepreneurship, entrepreneurial competence, the method of counseling students of vocational education in youth entrepreneurship, skilled workers.

У дослідженнях вітчизняних науковців (С. Алексєєва, Л. Базиль, В. Байдулін, І. Гриценко, Д. Закатнов, В. Орлов та ін.) підготовка здобувачів професійної (професійно-технічної) освіти до підприємницької діяльності розглядається як важливий фактор впливу освіти на прискорення повоєнного відновлення й розвитку економіки України (Alekseeva, & Yershova, 2020; Базиль, та ін., 2022a; Базиль та ін., 2022 b). Це актуалізує необхідність наукового обґрунтування методики консультування здобувачів професійної освіти з молодіжного підприємництва. Така методика є способом організації практичної і теоретичної діяльності учасників консультування, що зумовлений закономірностями й особливостями змісту підготовки молоді до підприємницької діяльності.

Основні компоненти методики визначають її змістову та формальну сторони. Змістова сторона стосується обґрунтування: змісту, моделей,

алгоритмів, що допомагають усвідомленню сутності консультування з молодіжного підприємництва як соціально-педагогічного феномена; основних наукових категорій вивчення феномена «консультування з молодіжного підприємництва»; співвідношення цілей такого консультування з прямими та опосередкованими його результатами. Формальна сторона визначає: форми зв'язків із різними науками, що впливають на зміст і результати консультаційної діяльності; співвідношення активності всіх учасників консультаційної діяльності; характер колективних, групових, індивідуальних форм консультаційної діяльності; кількість і складність завдань, які ставляться перед здобувачами професійної освіти щодо їх підготовки до підприємницької діяльності тощо.

Запропонована методика покликана обґрунтувати: теоретичні, практичні й технологічні основи реалізації в закладах П(ПТ)О консультування з молодіжного підприємництва;

Основні завдання методики: на основі вивчення педагогічних феноменів, пов'язаних з підприємницькою діяльністю молоді, розкрити між ними закономірні зв'язки (наприклад, простежити зв'язок між змістом професійної підготовки майбутніх фахівців, рівнем їх готовності до підприємництва, відсотком випускників, працевлаштованих у сфері малого бізнесу, та рівнем безробіття в певному регіоні); на основі виявлених закономірностей визначити перелік нормативних документів щодо організації в закладах П(ПТ)О консультування з молодіжного підприємництва, із зазначенням вимог до діяльності всіх суб'єктів консультаційної діяльності; виявлення педагогічного й соціально-економічного значення консультування з молодіжного підприємництва та його місця в системі професійної підготовки майбутніх кваліфікованих робітників; визначення завдань консультування майбутніх кваліфікованих робітників з молодіжного підприємництва; визначення та застосування методів, засобів, форм організації консультаційної діяльності для підвищення ефективності підготовки випускників закладів П(ПТ)О до підприємницької діяльності (розвиток підприємницької компетентності; розвиток готовності до відкриття власної справи й ведення соціально відповідального бізнесу; здатність до економічно виправданого ризику тощо).

Теоретичні аспекти консультування з молодіжного підприємництва передбачають необхідність обґрунтування: закономірностей консультування з молодіжного підприємництва; принципів консультаційної діяльності з підготовки здобувачів професійної освіти до відкриття й ведення власної справи; аналіз основних категорій консультування з молодіжного підприємництва.

Практичні аспекти консультування з молодіжного підприємництва визначаються шляхом виокремлення та аналізу: основних видів консультаційної діяльності в закладах П(ПТ)О з підготовки молоді до підприємницької діяльності; форм організації консультування з молодіжного підприємництва; особливостей змісту консультаційної діяльності,

зумовлених специфікою галузі, для якої готуються в закладі П(ПТ)О майбутні фахівці; умінь і навичок, які мають бути сформовані у майбутніх кваліфікованих робітників для підвищення їх готовності до відкриття власної справи.

Технологічні аспекти консультування з молодіжного підприємництва покликані обґрунтувати перелік часткових методик (технологій), які б містили певні алгоритми: організації в закладах П(ПТ)О консультування з молодіжного підприємництва; формування в закладах П(ПТ)О бізнес-орієнтованого освітнього середовища; форм і методів підвищення педагогічної майстерності педагогів закладів П(ПТ)О для проведення зі здобувачами освіти ефективної консультаційної діяльності щодо відкриття і ведення власної справи; змісту консультування з молодіжного підприємництва під час проведення занять (зі спеціальних дисциплін, введених безпосередньо з метою розвитку підприємницької компетентності; з дисциплін загальнотеоретичної і загально-практичної підготовки), виробничої практики; виховних та інших позааудиторних заходів; підготовки молоді до підприємницької діяльності в центрах кар'єри, бізнес-центрах та інших структурних підрозділах закладів П(ПТ)О; розвитку фінансової грамотності майбутніх фахівців, їх ділової активності, правової культури, психологічної готовності до ведення бізнесу в умовах воєнних дій та повоєнного відновлення економіки; організації психолого-педагогічного та юридичного консультування здобувачів професійної освіти для їх підготовки до молодіжного підприємництва; ознайомлення майбутніх фахівців із сучасним бізнес-консультуванням молодих підприємців тощо.

Список посилань

Alekseeva, S., & Yershova, L. (2020). Content and forms of modern training of future specialists for entrepreneurship activity. *Professional Pedagogics*, (21), 44-52. <https://doi.org/10.32835/2707-3092.2020.21.44-52>

Alieksieieva, S., Yershova, L., Kravets, S., Odnoroh, H., & Lapshyna, O. (2021). Self-education and self-management to develop entrepreneurship competence in future professionals. *SHS Web of Conferences*, 104, 03002. <https://doi.org/https://doi.org/10.1051/shsconf/202110403002>

Yershova, L., & Titiva, O. (2022). Determination of the pedagogical conditions for organization of youth entrepreneurship consulting in vocational (vocational and technical) education institutions. *Professional Pedagogics*, 2(25), 58-65.

Patoka, A., & Baidulin, V. (2020). Pedagogical technology of formation of interest in entrepreneurial activity among students of professional (vocational) educational institutions. *Professional Pedagogics*, 2, 116-122. <https://doi.org/10.32835/2707-3092.2020.21.116-122>.

Shesterikova, L. (2022). Development of entrepreneurial competence in educational and professional programs for training of performing artists. *Professional Pedagogics*, 2(23), 63-70. <https://doi.org/10.32835/2707-3092.2021.23.63-70>

Алексеева, С.В., Базиль, Л.О., Байдулін, В.Б., Ваніна, Н.М., Єршова, Л.М., Закатнов, Д.О., Орлов, В.Ф., & Радкевич, О.П. (2019). Основи інноваційного підприємництва: програма навчальної дисципліни для закладів професійної (професійно-технічної) освіти. *Професійна освіта*, 2(83), 33-35.

Базиль, Л., Байдулін, В., Гриценко, І., Єршова, Л., Орлов, В., Савченко, М., & Теловата, М. (2022). *Молодіжне підприємництво в умовах воєнного стану: практичний порадник*. Київ: ПО НАПН України. <http://lib.iitta.gov.ua/735025/>

Єршова, Л., & Тітова, О. (2022). Сучасний стан підготовки здобувачів професійної (професійно-технічної) освіти до молодіжного підприємництва. In Базиль, Л.А., Байдулін, В.Б., Гриценко, І.А., Єршова, Л.М., Орлов, В.Ф., Савченко, М.О., Теловата, М.Т., & Тітова, О.А. (2022). *Підготовка майбутніх кваліфікованих робітників до молодіжного підприємництва: довідник*. Київ: Інститут професійної освіти НАПН України

Гриценко, І. А. (2020). Проєктна діяльність як засіб формування підприємницької активності в учнівській молоді. *Вища школа*, 2(187), 27-36.

Гриценко, І.А., & Єршова, Л.М. (2022). Інтерактивні форми й методи підготовки майбутніх фахівців до підприємницької діяльності. *Професійна педагогіка*, 1(24), 81-90. <https://doi.org/10.32835/2707-3092.2022.24.81-90>.

Єршов, М.-О. (2021). Свобода як тренд сучасної ІТ-освіти. *The Scientific Heritage*, 72(72),4, 24-29.

Єршова, Л. (2022). Підготовка майбутніх педагогів професійної школи до організації в закладах професійної (професійно-технічної) освіти консультування з молодіжного підприємництва. *Інноваційна професійна освіта. Випуск 5(6): Модернізація освітніх програм: євроінтеграція, глобальні і національні виклики вітчизняної професійної освіти: матеріали науково-практичного семінару* (31 жовтня 2022 р.), 61-70. <https://conference.ivet.edu.ua/index.php/2022-1/article/view/107/98>

Єршова, Л. (2022). Перспективи підготовки молоді до підприємницької діяльності у повоєнний час. *Інноваційна професійна освіта. Випуск 1(2): Науково-методичне забезпечення професійної освіти і навчання: матеріали XVI Всеукраїнської науково-практичної конференції (звітної) Інституту професійної освіти НАПН України* (29 квітня, 17-20 травня, 2022 р.), 91-94. <https://doi.org/10.32835/2786-619-X/2022/1.2>

Зайнятість молоді під час війни (2022). In *ReportUkraine*. <https://ukraine.ureport.in/opinions/>

Сейко, Н. А., & Єршов, М.О. (2021). Зарубіжний досвід розвитку ІТ-освіти. *Український педагогічний журнал*, 4, 54-64. <https://doi.org/10.32405/2411-1317-2021-4-54-64>

Тітова, О., & Єршова, Л. (2022). Розвиток молодіжного підприємництва на основі кластерних ініціатив. *Інноваційна професійна освіта. Випуск 3(4): Професійна освіта в умовах сталого розвитку: виклики в умовах воєнного стану, результати і перспективи* (20 квітня, 2022 р.), 279-281. <https://conference.ivet.edu.ua/index.php/2022-1/issue/view/4/4>